

**KTO JEST MOTOREM ZMIAN
I INNOWACJI W SEKTORZE
ZDROWOTNYM?**

W. Cezary Włodarczyk

Sprawy

- Rządzenie w ochronie zdrowia (health goverance);
- Gdzie pojawiają się innowacje;
- Aktorzy (trzy grupy);
- Pułapki demokratycznego procesu;
- Wnioski;

Health governance

rządzenie w zdrowiu (w ochronie zdrowia)

- podejmowanie decyzji i działań (aktywność),
 - niepodejmowanie decyzji i działań (pasywność),
 - w sprawach dotyczących zdrowia (mających wpływ na zdrowie),
 - w związku ze sprawowaniem władzy...
- Źródło: USAID Health Governance: Concepts, Experience, and Programming Options, February 2008, s. 6 <http://www.healthsystems2020.org/content/resource/detail/1914/>

Zmiany, innowacje... Gdzie?

- Rządzenie polega na integrowaniu podsystemów (ich działań) przez ukierunkowane decyzje (i brak decyzji);
- Rodzaje podsystemów:
 - Podsystem ludzie;
 - Podsystem struktura;
 - Podsystem technologia;
 - Inne podsystemy;
- Nas interesują technologie (w wąskim sensie)...

Aktorzy health governance

- Aktorzy związani z władzą krajową;
- Aktorzy związani ze świadczeniodawcami;
- Aktorzy związani ze społeczeństwem (pacjenci, obywatele);

Sfery aktywności w health governance

- Sprawy dotyczące społeczeństwa (obywateli, pacjentów);
- Sprawy dotyczące procesu politycznego (politics);
- Sprawy dotyczące budowania programów polityki zdrowotnej (policy);
- Sprawy dotyczące administrowania (bieżącego zarządzania);

Aktorzy związani ze sprawowaniem władzy

- ministerstwo zdrowia,
- ministerstwo finansów
- instytucje ubezpieczeniowe
- publiczne instytucje zakupujące i dystrybuujące leki, sprzęt i zaopatrzenie medyczne
- parlament i komisje parlamentarne
- wybierani politycy różnych szczebli
- zdecentralizowane organy władzy
- instytucje pełniące funkcje regulacyjne
- instytucje zajmujące się zwalczaniem korupcji
- instytucje przeprowadzające audyt
- instytucje zajmujące się przestrzeganiem ładu prawnego (sądy)
- związki zawodowe grupujące pracowników instytucji publicznych

Aktorzy związani z sektorem zdrowotnym (świadczeniodawcy)

- szpitale (publiczne, prywatne, non-profit, organizacji religijnych)
- kliniki (publiczne, prywatne, non-profit, organizacji religijnych)
- lekarze i organizacje lekarskie
- pielęgniarki i związki zawodowe pielęgniarek
- instytucje rozliczające ubezpieczenia i płatności
- położne i osoby związane z pomocą położniczą
- osoby zajmujące się leczeniem (bez dyplomów medycznych)
- uczelnie medyczne i szkoły pielęgniarskie (publiczne, prywatne, non-profit)
- prywatne firmy ubezpieczeniowe
- instytucje zajmujące się planowaniem rodziny
- instytucje zajmujące się dietetyką

Aktorzy związania z pacjentami i obywatelami

- grupy związane ze społecznościami lokalnymi
- lokalne stowarzyszenia zdrowotne
- organizacje społeczeństwa obywatelskiego pełniące funkcje kontrolne
- lokalne elity
- przedstawiciele biednych
- organizacje praw człowieka
- stowarzyszenia zajmujące się HIV/AIDS
- NGOs zajmujące się problemami prawnymi
- think tanki
- partie polityczne
- organizacje biznesowe

Zmiany i innowacje w technologiach

- Najbardziej zainteresowani są wytwórcy (leków, sprzętu medycznego);
- Mogą mieć szlachetne intencje, ale motyw zysku jest zawsze obecny;
- Mogą odczuwać pokusę, aby wykorzystywać innych aktorów – w tym stowarzyszenia pacjentów – do swoich celów;
- Taka pokusa może prowadzić do korupcji – korzyści dla grup pacjentów;

Health Action International Europe, 17 lipca 2005,

(<http://www.haiweb.org/docs2005/EPF%20paper%20final.doc>),

- Tytuł opracowania: Czy Europejskie Forum Pacjentów reprezentuje interesy pacjentów czy interesy przemysłu? Badanie w związku z potrzebą obowiązkowego ujawnienia przepływów finansowych.
- Problemy:
 - jaki jest zakres interesów przemysłu, jako racji bronionych w aktywnościach Forum?
 - na ile związki z przemysłem wpływają na postawę Forum?

Karin Joens, poseł do Parlamentu Europejskiego z ramienia SPD, . "Hidden truths", Parliament Magazine, May 2007, <http://www.karin-joens.eu/index.php?id=96>

- Problemy:
 - wiarogodność europejskiego stowarzyszenia zajmującego się nowotworami piersi – Europa Donna,
 - budżet Europa Donna blisko w 90 % pochodził z wpłat dokonywanych przez przemysł farmaceutyczny,
 - plany Europa Donna były przygotowane z udziałem przedstawicieli tego przemysłu,
 - czy w tych warunkach Europa Donna może twierdzić w dyskusjach, że bezstronnie reprezentuje poglądy osób chorych na nowotwory?

Wnioski, a raczej pytania

- Dla osób związanych z demokratyczną wizją rządu w zdrowiu powstają problemy;
- Jak utrzymywać chęć wytwórców do zmian i innowacji, ale zniechęcać do prób korumpowania grup pacjentów?
- Jak zachęcać grupy pacjentów do aktywności, ale chronić je przed uleganiem pokusie korupcji?
- Jak odróżniać akceptowaną korzyść odnoszoną przez grupę pacjentów od nieakceptowanej?